

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теоретичні аспекти економічної безпеки»
Кафедра економічної безпеки та фінансових
розслідувань

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти: магістр
Форми здобуття вищої освіти: денна форма навчання, державне замовлення, за кошти фізичних або юридичних осіб
Мова навчання: українська
Форма підсумкового контролю: екзамен
Шевчук О.О. – доцент кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=zw7vUu0AAAAJ&hl=ru>

Контактний телефон: Внутр. тел. 11-75, телефон (044) 520-07-84

E-mail: kafedrafv@ukr.net

Консультації	Очні консультації: щосередини з 14.30 до 16.30 у к.419. On-line - консультації: Вівторок, четвер з 8.30 до 12.30. ZOOM
Сторінка дистанційного курсу	https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=2738&notifyeditingon=1

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теоретичні аспекти економічної безпеки» є освоєння спеціальних знань та навичок, що дозволяють здобувачам вищої освіти об'єктивно виявляти основні тенденції кримінальних правопорушень у сфері економіки, їх сутність, встановлювати взаємозв'язки між особами, задіяними у їх вчиненні, а також пов'язаними між ними фактами. Вивчити рівень економічної безпеки, дослідити фактори впливу на нього, а також розробити та обґрунтувати механізм його забезпечення.

Тривалість.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10 год.
семінарські заняття / практичні	38/16 год.
самостійна робота	71 год.

Форми та методи навчання. У процесі викладання навчальної дисципліни «Теоретичні аспекти економічної безпеки» для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, робота в малих групах, семінари-дискусії, ситуаційний аналіз, мозкові атаки, презентації.

Система поточного контролю.

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять (лекційні, семінарські, практичні). Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами – для планування самостійної роботи.

Система підсумкового контролю. Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві вищої освіти

Підсумковий контроль (екзамен) забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів вищої освіти певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання.

Пререквізити – реалізація законодавства у сфері економіки, конкурентне право, сучасний стан господарського права та процесу.

Постреквізити – особливості протидії сучасним загрозам безпеки підприємницької діяльності, особливості фінансової розвідки, корпоративне право та основи корпоративної розвідки.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Керівники та професіонали у галузі правознавства та правоохоронної діяльності»:

здатність проводити дослідження у галузі правового регулювання процесів та явищ в економіці України за результатами опрацювання та використання інформації, отриманої з достовірних джерел (ЗК2);

здатність знаходити, збирати та аналізувати матеріали щодо стану економічної безпеки держави, перевіряти їх на достовірність з використанням сучасних методів та комп'ютерних технологій (ЗК3);

здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм з економічної безпеки (ЗК7);

здатність спілкуватися з фахівцями з економіки, доводити до них сутність проблем економічної безпеки держави, окреслювати з належною аргументацією напрями та способи їх розв'язання (ЗК8);

здатність порівнювати норми законодавства, що регулюють відносини у сфері економіки України та країн ЄС (ЗК9);

здатність застосовувати методологію проєктного підходу до підвищення якості законодавства у сфері економічної безпеки держави (ЗК10);

здатність застосовувати принципи верховенства права у вирішенні правових колізій, складних завдань, ситуацій (в тому числі законодавчо невизначених) у економічній безпеці держави (ФК1);

здатність розуміти роль Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини у здійсненні судочинства у справах про злочини, що завдають шкоди економічній безпеці України (ФК3);

здатність розуміти форми та умови взаємодії міжнародного економічного права та системи правового регулювання економіки в Україні (ФК4);

здатність системного, логічного та функціонального тлумачення норм законодавства у кваліфікації економіко-безпекових ситуацій в Україні, розуміння особливостей практики їх застосування (ФК5);

здатність оцінювати характер процесів та явищ в економіці країни (причини виникнення, рушійні сили, наслідки, вплив на суспільні відносини), розуміти межі та механізми їх правового врегулювання (ФК6);

здатність розуміти концептуальні засади та особливості судочинства щодо кваліфікації економіко-правових ситуацій, визначати необхідність та доцільність застосування відповідних норм права (ФК7);

здатність критично оцінювати можливості застосування інструментів позасудового розгляду та вирішення правових спорів щодо економіко-правових ситуацій у сфері економіки України (ФК8);

здатність усвідомлювати можливості міждисциплінарного підходу у кваліфікації правових ситуацій в економіці України, володіти принциповими засадами міждисциплінарної методології для їхнього всебічного правового оцінювання (ФК9);

здатність доносити до фахівців і нефахівців з права правові колізії, «пробіли», невідповідності та суперечливості у нормативно-правових актах у сфері економіки України, оцінювати їхні наслідки та викладати власне бачення їхнього усунення (ФК13);

здатність самостійно готувати пропозиції до проєктів нормативно-правових актів з дотриманням вимог щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості з метою усунення суперечностей в економічних правовідносинах, обґрунтовувати їхню доцільність, прогнозувати їхній вплив на економічні відносини (ФК15).

Програмні результати навчання:

знання основних першоджерел законодавства у сфері економічної безпеки України, механізмів дії економіко-правових інститутів в Україні (ПРН3);

вміння критично оцінювати інформацію щодо причин та передумов виникнення, характеру, рушійних сил та наслідків різноманітних подій та процесів в економіці держави з розумінням їхнього суспільного та правового контексту (ПРН8);

вміння сформулювати сутність проблем у наданні правничих послуг у сфері регулювання економіки України, визначити та проаналізувати напрями їх розв'язання, презентувати результати свого дослідження (ПРН9);

знання цінностей та принципів європейського правового простору правової культури та традиції європейського правового простору та активного опанування європейських підходів до правового регулювання відносин у сфері економіки (ПРН10);

знання основних положень інституту економічного права країн Європейського Союзу, форм та умов взаємодії економічного права та системи правового регулювання економіки в Україні (ПРН12);

знання основних нормативних положень законодавства з правового регулювання економіки, сутності правових категорій права, юридичної термінології, системи законодавства України у сфері економіки України, компетенції правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування щодо реалізації законодавства у сфері економіки України (ПРН13);

знання норм законодавства для кваліфікації економіко-правових ситуацій в економіці України, розуміння особливостей їх застосування у практичній діяльності (ПРН14);

знання причин виникнення, закономірностей розвитку та способів вирішення юридичних проблем (конфліктів) у реалізації процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (ПРН15);

вміння виявити та обґрунтувати необхідність поліпшення законодавства у сфері економіки України, вдосконалення раніше виданих нормативних актів, зміни, доповнення чи скасування організаційно-правового механізму реалізації чинного законодавства у сфері економіки України (ПРН16);

вміння збирати юридично значущі факти щодо застосування норм нормативно-правових актів у правовому регулюванні процесів та явищ в економіці України, аналізувати їх з правової позиції та формулювати логічні висновки (ПРН17).

Знання, уміння, навички

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- концептуальні основи національної безпеки України;
- складові елементи системи національної безпеки України;
- основні об'єкти та суб'єкти забезпечення національної безпеки;

- основні концепції національної безпеки;
- основні підходи до визначення ключових понять (безпека, загроза, система безпеки, забезпечення національної безпеки, національні економічні інтереси);
- методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки держави та регіону;
- основні підходи до забезпечення національної безпеки;
- методи і механізми управління головними компонентами економічної безпеки держави і суб'єктів господарської діяльності;
- засади і принципи організації системи захисту від загроз економічній безпеці держави суб'єктів господарської діяльності;
- проблеми та перспективи забезпечення економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності;

вміти:

- визначати зовнішні та внутрішні чинники, які створюють загрозу економічній безпеці, ідентифікувати загрози економічній безпеці держави;
- аналізувати та оцінювати загальний рівень економічної безпеки держави, та робити на цій основі відповідні висновки для прийняття управлінських рішень;
- визначати стратегічні напрямки досягнення економічної безпеки, формувати стратегічні цілі управління економічною безпекою держави;
- визначати вплив факторів зовнішньополітичного середовища на забезпечення національної безпеки в контексті зародження і переростання кризової ситуації у конфлікт;
- визначати та враховувати у практичній діяльності основні тенденції розвитку геополітичного простору та оцінювати їх можливий вплив на національну безпеку України;
- аналізувати тенденції зміни основних індикаторів економічної безпеки, формувати базу даних для оцінки рівня економічної безпеки держави загалом та у розрізі окремих складових.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. «Сучасні теорії та концепції економічної безпеки. Економічна безпека як складова національної безпеки держави».	Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарські заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: На кожному практичному занятті здобувач вищої освіти відповідає на 20 запитань (тести за темою практичного заняття, стандартизовані питання, знання	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Роль і місце економічної безпеки в системі національної безпеки».

	<p>яких необхідно для розуміння поточної теми, питання лекційного курсу і самостійної роботи, які стосуються поточного заняття; демонстрація знань і вміння практичних навичок відповідно до теми практичного заняття.</p>	
<p>Тема 2. Теоретичні засади детінізації економіки України.</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарські заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка.</p> <p>Практичне заняття: На кожному практичному занятті здобувач вищої освіти відповідає на 20 запитань (тести за темою практичного заняття, стандартизовані питання, знання яких необхідно для розуміння поточної теми, питання лекційного курсу і самостійної роботи, які стосуються поточного заняття; демонстрація знань і вміння практичних навичок відповідно до теми практичного заняття.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Шляхи подолання тіньової економіки в Україні».</p>
<p>Тема 3. «Сутність та значення кредитно-фінансової безпеки держави. «Безпека в фінансово-кредитній сфері».</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарські заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка.</p> <p>Практичне заняття: На кожному практичному занятті здобувач вищої освіти відповідає на 20 запитань (тести за темою практичного заняття, стандартизовані питання, знання яких необхідно для розуміння поточної теми, питання лекційного курсу і самостійної роботи, які стосуються поточного заняття; демонстрація знань і вміння практичних навичок відповідно до теми практичного заняття.</p>	<p>Підготовка до дискусії із тематики «Світова фінансова система як форма організації міжнародних фінансових відносин і як сукупність інструментів, способів та суб'єктів здійснення розрахункового обороту у межах світового господарства».</p>

Основні інформаційні джерела Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

«Теоретичні аспекти економічної безпеки»

З метою організації належного викладання матеріалу з навчальної дисципліни «Теоретичні аспекти економічної безпеки» використовується наступне обладнання: ноутбук, мультимедійний проектор, програмне забезпечення, яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять, а також відповідне програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого проводяться дистанційні навчання з навчальної дисципліни.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання пропусків та незадовільних оцінок відбувається під час чергування викладачів на кафедрі економічної безпеки та фінансових розслідувань.

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що наукові роботи, доповіді та інші форми роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, добовий наряд, та інші) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням науково-педагогічним працівником.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни «Теоретичні аспекти економічної безпеки» здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ, рішення Вченої ради НАВС від 24.02.2021 протокол № 5/13-5.

2. Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ затверджено рішенням Вченої ради НАВС від 27 березня 2018 р., протокол № 5, введено в дію Наказ НАВС від 30.03.2018 № 422.

3. Положення про відділ організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності;

4. Положення про наукові товариства курсантів, слухачів і студентів НАВС;

5. Наказ НАВС від 14.11.2017 № 1893 "Про затвердження Положення про наукові гуртки курсантів, слухачів і студентів академії".

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
				залік або екзамен	
Max 60%				Max 40%	Max 100%
Тема 1 15%	Тема2 15%	Тема3 15%	Тема4 15%	40%	100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробник:

доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань НАВС

Олександр ШЕВЧУК

Силабус схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань, протокол від 10.09.2020 № 1

Завідувач кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань НАВС

Лариса ГЕРАСИМЕНКО